

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm IX. & Vlt. Sua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

Not. II. Si sententia vel laudum arbitri, quod secundum se irritum, à Pontifice confirmetur in forma communi, non ideo valorem consequitur, quia confirmatio in forma communi actui non subsistenti nihil confert, sicuti dixi in c. 1. h. 2. Censetur autem confirmatio facta in forma communi, si clausula adiecta sit, confirmantis actum sicuti providè gestus est, dummodo vocula *sicuti* accipiatur conditionaliter, non causaliter, ut dicitur: c. sequente.

CAPITVLVM VIII.

Venerabilis.

PARAPHRASIS.

Inter ArchiEpiscopum Niconiensem & Coepiscopos eius, ex una parte, & Regem, Barones, ac milites Cypri ex altera parte supra quibusdam decimis, interveniente Episcopo Apostolica tunc Sedis legato amicabile compositio facta est, eo adiecto, ut quantoque Apostolica autoritate confirmaretur, & tunc statim executioni mandaretur.

Postquam verò Pontifex eam confirmavit, & ad maiorem rei evidentiam literis confirmationis tenorem compositionis inseruit, Rex cum suis eam servare recusavit, frivole prætendens, partim quòd in literis Papæ verbum *confirmationis* ante tenorem compositionis contra Romanæ Curia stylum positum sit, partim quòd clausula usitata, *sicuti sine pravitate providè facta fuit* in eisdem literis contineatur. His tamen nihil obstantibus mandat Honorius, si res ita se habeat, ut Rex cum suis dictam compositionem adimpleat.

SUMMARIUM.

1. Confirmationem, in qua exprimitur tenor transactionis, Superior ex certa scientia confirmare videtur.
2. In clausula: Sicuti sine pravitate providè factum est: adiecta à Papa Dispositione post plenam eius notitiam: vox Sicut, non conditionaliter, sed causaliter accipienda est.

NOT. I. Si in confirmatione exprimat tenor transactionis alteriusve dispositionis, quæ confirmatur, tunc Superior cõfir-

mans, ex certa scientia cõfirmare videtur. vide, quæ dixi in c. 1. ibidem. Beroius. n. 29. h. 2.

Not. II. Si Pontifex post plenam notitiã transactionis, alteriusve dispositionis, eam confirmat adiecta clausulã *sicuti sine pravitate providè factum est*. Vocula *sicuti* accipi debet non conditionaliter, sed causalitè, ut sensus sit: quandoquidem rectè transactum, ideo transactionem confirmamus. operatur autem talis confirmatio ex certa scientia, ut nec pars altera, nec Iudex aliquis inferior prætextu alicuius defectus in dubium revocare aut rescindere possit.

CAPITVLVM IX. & VIc.

Sua.

PARAPHRASIS.

Legatus à latere quædam Monasteria aliis Ecclesiasticis Conventibus aut Clericis Diocesis Constantinopolitanæ contulit, aut incorporavit, easque collationes Papa confirmavit. Quæ occasione accepta, ij, quibus collatio, aut incorporatio facta erat, Patriarche obedire & jura patriarchalia præstare recusarunt. Hoc intellecto Honorius III. scribit, se nolle, ut per eiusmodi collationes & cõfirmationes jura Diocesanæ minuantur, aut tollantur; quare mandat, ut reiecta hæc irrationabili præensione ij, quibus tales collationes factæ sunt, Patriarchæ reverentiã & obedientiã exhibeant, eique jura debita persolvant.

SUMMARIUM.

1. Monasteria, præter eorum primam fundationem, aliis Ecclesiis aut Ecclesiasticis personis conferri possunt ex causa rationabili.
2. Et talem mutationem etiam legatus à latere instituere potest.
3. Fundator non potest aliter velle Ecclesiasticam fundationem facere, nisi ut ea sub sit potestati & administrationi Ecclesiasticorum Pralatorum, præsertim Papæ, qui proinde de omnibus beneficiis Ecclesiasticis plenissimam disponendi potestatem habet.
4. Concessionem aut incorporationem Monasteriorum, aliarumque Ecclesiarum, si Episcopo subiecta fuerint, fieri censentur salvo jure Episcopali.

5. *Necque potest legatus ab Episcopi jurisdictione eximere; potest autem Papa per plenitudinem potestatis, qui tamen id non facere censendus est, nisi sufficienter exprimat, nec congruenter facere potest, nisi iusta causa postulet.*

6. *Si Monasterium, parochia, vel alia Ecclesia non exempta conferatur, vel incorporatur Ecclesia exempta, erit hac & eius Prælati subditus Episcopo, sed respectivè tantum, scilicet in pertinentibus ad Monasterium, parochiam, & Ecclesiam subiectam.*

1 **N**ot. I. Monasteria, præter eorum primam foundationem, aliis Ecclesiis aut Ecclesiasticis personis cõferri possunt ex causa rationabili. Ita *hic & in c. 2. de Religios. domibus*, & constat ex praxi Ecclesiastica; multa enim Monasteria, quæ olim fundata erant pro Canonicis Regularibus, aut secularibus, aut sanctimonialibus, nunc ordo S. Benedicti possidet, & vice versâ, quæ fundata erant pro Monachis S. Benedicti, nunc Episcopi, Canonici, vel alii Religiosi obtinent.

2 **N**ot. II. Talem mutationem seu incorporationem etiã Legatus Sedis Romanæ si Cardinalis, seu à latere sit, instituire potest, propterea quod Legat⁹ à latere potestatem habeat, beneficiorum collationes & uniones faciendi. *s. 1. de off. leg. in 6. & docui l. 4. tr. 2. c. 9. n. 6.*

Obiici potest, quod juri naturali ac divino repugnare videatur, si fundatoris voluntate Ecclesia aut Monasterium pro certo personarum genere fundatum, aut dotatum postea aliis conferatur.

3 **R.** Fundatorem non aliter velle, sed nec posse Ecclesiasticam foundationem facere, nisi ut ea sit sub potestate & administratione Ecclesiasticorum Prælatorum, præsertim Romani Pontificis, qui proinde de omnibus Ecclesiasticis beneficiis plenissimam disponendi potestatem habere dicitur in *c. 2. de præb. in 6.* Non itaq; querelæ locus est, si ob rationabile causam Papa, aut Legatus à latere mutationem, aut translationem aliquam instituatur, neq; eâ re quidquam agitur contra fundatorum voluntatem, quippe quæ non mutatur, sed in melius convertitur secundum arbitrium & dispositionem summi administratoris, etenim cuiusq; fundatoris principalis intentio est, ut Dei gloria

& Ecclesie commodum promoveatur, si igitur Prælato Ecclesie, sub cuius administratione & dispositione foundationes sunt, videatur fore ad maiorem gloriam Dei & Ecclesie augmentum, si fundatio facta, v. g. pro Regularibus Canonicis, quando vel omnes mortui, vel in Monasterio disciplina monastica collapsa est, datur monachis, aut vice versâ, quæ pro monachis facta fuit fundatio, datur regularibus Canonicis, aut secularibus Clericis, nihil omnino agitur contra fundatorum voluntatem.

4 **N**ot. III. Concessionem aut incorporationem Monasteriorum, aliarumq; Ecclesiarum, si Episcopo Diocesis subiectæ fuerint, fieri censetur salvo jure Episcopali. Ita habetur *hic & notat Innoc. IV. super hoc c. ubi ait: Papa vel Legatus concedendo, vel supponendo alii Ecclesiam, nihil alieno juri detrudere intelligitur in omnibus.* ergo salva erunt Episcopis jura metropolitana & Episcopalia.

5 **D**iscrimen tamen est inter Papam & Legatum eius, sicut *Innoc. & Immo. hic monent*, quod Legatus non possit Ecclesiam Episcopo subiectam ab eius juribus omnino eximere, sed Papa hoc potest per plenitudinem potestatis, quia solius Principis est uni auferre & alteri dare. *Clem. quia. junct. gloss. verb. Sedis de Relig. verum id facere censendus non est, nisi sufficienter exprimat: sed nec congruenter facere potest, nisi causa iusta postulet, sicut Abb. hic monet n. 14. & allegatis juribus ostendit gl. hic.*

6 **I**d verò moneo, si Monasterium, Parochia, aliave Ecclesia Episcopo subiecta alteri Prælato, aut Ecclesie exemptæ conferatur, aut incorporatur, cum Prælato, aut Ecclesiam, cui collatio, aut incorporatio fit, Episcopali jurisdictioni subiectam fore respectivè tantum, videlicet in pertinentibus ad Parochiam, & Ecclesiam subiectam. Quemadmodum in civilibus rebus accidit, ut, tametsi aliquis secundum se maximè exemptus, & nequaquam subiectus sit Imperatori, Regi, aut Duci, tamen quatenus possessiones habet sub eius territorio ac jurisdictione, earum respectu, seu in rebus & causis pertinentibus ad eas subesse debeat. Et hæc sufficiant in librum secundum Decretalium, ad Dei gloriam.

INDEX